

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۱	نقل و انتقال سهام در شرکت های سهامی عام غیر بورسی چگونه انجام می شود؟ آیا لازم است نقل و انتقال اینگونه سهام در دفتر اسناد رسمی انجام پذیرد؟	نقل و انتقال سهام با رعایت بند ۸ ماده ۸ اصلاحیه قانون تجارت از طریق دفتر سهام، موضوع ماده ۴۰ قانون مزبور، از وجاهت قانونی برخوردار می باشد.	
۲	اگر توافقنامه ای بین دوشرکت (عضو هیات مدیره شرکتی که سهامدار شرکت دیگر نیز باشد) به امضا برسد مبنی بر تعهد و ضمانت بدهی آن شرکت، آیا توافقنامه مزبور مشمول مقررات مفاد ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت می باشد؟	با عنایت به مواد ۶۸۴ قانون مدنی، عقد ضمان تضمین و ارائه وثایق از مصادیق معامله است. ضمن اینکه طبق بند ۲۱ استاندارد حسابداری شماره ۱۲ با عنوان افشای اطلاعات در خصوص اشخاص وابسته، ضمانت ها و وثایق به عنوان معامله تلقی شده است.	
۳	چنانچه شرکتی مازاد بر میزان یک دهم سرمایه خویش، اندوخته قانونی در نظر گرفته و در حسابها منظور نموده باشد، آیا می تواند بر اساس مصوبه مجمع عمومی عادی خویش، مازاد مذکور را از اندوخته برداشت نماید؟	باستفاد از ماده ۲۳۹ اصلاحیه قانون تجارت، در صورتی که اندوخته قانونی مازاد بر حد نصاب پیش بینی شده در مواد ۱۴۰ و ۲۳۸ وضع شده باشد، قبل از انحلال شرکت قابل تقسیم بین سهامداران نمی باشد.	
۴	در صورت عدم تقسیم سود بین سهامداران آیا در نظر گرفتن نسبت معینی از سود خالص سال مالی شرکت جهت پاداش هیات مدیره مجاز می باشد.	طبق ماده ۲۴۱ اصلاحیه قانون تجارت، حد نصاب پاداش هیئت مدیره با توجه به نوع شرکت سهامی (عام و خاص) درصدی از سود تقسیم شده بین صاحبان سهام است. بنابراین به هر علت سود بین صاحبان سهام تقسیم نشود، پاداش هیات مدیره قابل پرداخت نخواهد بود.	

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۵	مابه‌التفاوت حاصل از فروش حق تقدم سهامدارانی که از حق تقدم خود در مهلت قانونی استفاده ننموده‌اند به مبلغی بیش از مبلغ اسمی، صرف سهام محسوب می‌شود یا متعلق به سهامداران قبلی است؟	اگرچه در این خصوص به صراحت در اصلاحیه قانون تجارت اشاره نشده ولی با عنایت به مفاد مواد ۳۵ و ۱۶، تفاوت ایجاد شده متعلق به سهامدارانی است که از حق تقدم خود استفاده نکرده‌اند.	
۶	آیا امکان فعالیت شاغلین انفرادی در قالب موسسات یکنفره وجود دارد؟	با در نظر داشتن ماده ۲۴ اساسنامه جامعه و تبصره یک ماده چهار آئین‌نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی در حال حاضر با توجه به مقررات فعلی جامعه، فعالیت حسابداران رسمی شاغل انفرادی در چارچوب موسسات یکنفره امکان پذیر نبوده و با توجه به تبصره ۳ قانون تشکیل جامعه، فعالیت شاغلین مزبور در موسسات یکنفره منوط به پیش‌بینی این موضوع در اساسنامه جامعه می‌باشد.	
۷	در صورتی که پس از صدور گزارش حسابرسی و بازرس قانونی، مجمع عمومی عادی تشکیل نگردد و صورتهای مالی به تصویب نرسد، مسئولیت حسابرس و بازرس قانونی چیست؟	از آنجاکه بازرس یا بازرسان شرکت طبق ماده ۱۵۴ اصلاحیه قانون تجارت در مقابل شرکت و اشخاص ثالث نسبت به تخلفاتی که در انجام وظایف خود مرتکب می‌شوند طبق قواعد عمومی مرتبط به مسئولیت مدنی، مسئول جبران خسارت خواهند بود و این مسئولیت محدود به دوره مأموریت بازرس نیست و همواره صادق است، و از طرفی به موجب ماده ۱۵۰ قانون، بازرس یا بازرسان موظفند باتوجه به ماده ۱۴۸ قانون، گزارش جامعی راجع به وضع شرکت به مجمع عمومی عادی تسلیم کنند، بنابراین بازرس یا بازرسان اولاً در هر زمانی (حتی پس از مدت مأموریت) موظف به تسلیم گزارش فوق‌الذکر می‌باشند. ثانیاً مسئول جبران خسارات وارده می‌باشند و این امر محدود به زمان معینی از جمله مدت مأموریت بازرس نیست. لذا در صورتیکه مطابق ماده ۹۱ قانون چنانچه هیئت مدیره مجمع عمومی عادی سالانه را در موعد مقرر دعوت نکند، بازرس یا بازرسان شرکت مکلفند راساً اقدام به دعوت مجمع مزبور نمایند در صورتی که مجمع عمومی عادی با دعوت هیات مدیر تشکیل نشود و بازرس یا بازرسان نیز نتوانند مجمع را دعوت نمایند اجرای ماده ۹۱ پس از گذشت یکسال مالی بلا اجرا خواهد ماند.	
۸	طبق ماده ۱۲۶ اصلاحیه قانون تجارت "هیچکس نمی‌تواند در عین حال مدیریت عامل بیش از یک شرکت را داشته باشد." آیا اگر شرکتی دارای شرکت فرعی در خارج از ایران باشد، و مدیریت هر دو شرکت با یک نفر باشد، خلاف ماده مذکور عمل شده؟	مراد از مفهوم کلمه "شرکت" در ماده ۱۲۶ اصلاحیه قانون تجارت منحصرأً شرکت‌های تجاری موضوع ماده ۲۰ قانون تجارت است که به موجب مقررات خاص ثبت، نزد مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده به موجب مفاد ماده ۵۸۳ همان قانون دارای شخصیت حقوقی می‌شوند. بنابر حکم ماده ۱۲۶ قانون مذکور ناظر بر شرکت‌هایی است که به موجب مقررات قانون تجارت و در قالب تفسیر خاص این قانون به وجود آمده است. در ثانی با امعان نظر به قاعده مجلی یا درون مرزی بودن قوانین (به استثنای قوانین مربوط به احوال شخصی) اساساً دایره شمول مقررات قانون تجارت محدود به مرزهای سیاسی و جغرافیایی ایران است. بنابراین حکم ماده ۱۲۶ قانون مورد بحث نمی‌تواند در مورد شرکت‌های غیر ایرانی و خارج از مرزهای سیاسی و جغرافیایی ایران لازم اجرا باشد.	

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۹	در صورت عدم ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز در موعد مقرر تکلیف بازرس به چه صورت می باشد؟	در صورتی که به هردلیل صاحبکار از ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز از جمله ارائه صورت های مالی خودداری نماید، بازرس وظیفه دارد که در موعد مقرر گزارش خود را به مجمع عمومی سالانه ارائه نماید.	
۱۰	در صورت عدم دعوت مجمع عمومی سالیانه در موعد مقرر تکلیف بازرس به چه صورت می باشد؟	طبق مفاد ماده ۹۱ اصلاحیه قانون تجارت در صورتی که هیات مدیره در موعد مقرر در اساسنامه مجمع عمومی عادی سالانه را دعوت ننماید بازرس موظف به دعوت مجمع عمومی است و در صورتی که در اولین دعوت، حدنصاب لازم جهت تصمیم گیری حاصل نشد، تکلیف بازرس جهت دعوت مجدد از مجمع عمومی عادی سالانه در مهلت پیش بینی شده در اساسنامه همچنان به قوت خود باقی است.	
۱۱	آیا انتخاب بیش از یک نفر شخص حقیقی به عنوان مدیر عامل مجاز می باشد؟	با استنباط از مفاد ماده ۱۲۴ اصلاحیه قانون تجارت، انتخاب بیش از یک نفر شخص حقیقی به عنوان مدیر عامل مغایرتی با قانون تجارت ندارد و در این حالت، حدود اختیارات طبق اساسنامه و قانون مشخص خواهد شد.	
۱۲	در هنگامیکه حسابرس مسئولیت بازرس قانونی ندارد آیا همچنان می بایست مفاد قانون تجارت را بررسی و موارد عدم رعایت را در گزارش حسابرسی درج نماید؟	طبق ماده ۴ آئین نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابداران رسمی در مواردی که حسابرس مسئولیت بازرس قانونی را به عهده ندارد، مکلف است که موارد عدم رعایت قوانین و مقررات تجاری و مالیاتی توسط شخصیت حسابداری مورد گزارش را در سایر موارد درج نماید.	
۱۳	با عنایت به اهمیت موضوع قوانین و مقررات آیا میزان اهمیت معیاری جهت تشخیص قابل درج بودن یا غیر قابل درج بودن در گزارش حسابرسی می باشد؟	موضوع سطح اهمیت در رابطه با موارد عدم رعایت قوانین و مقررات به منظور موارد قابل درج در گزارش موضوعیت ندارد.	
۱۴	منظور از "سایر قوانین" در مفاد بند الف ماده ۴ آئین نامه اجرائی تبصره ۴ قانون کلیه قوانین جاری است یا سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت واحد رسیدگی؟	منظور سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت شخصیت حسابداری مورد گزارش می باشد.	

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۱۵	آیا غیر از اعضای جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی، سایرین مجاز به ارائه خدمات موضوع بند ت ماده ۱ اساسنامه جامعه می‌باشند؟	با توجه به مفاد ماده واحده قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی و نیز بند "ح" تبصره ماده یک اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، صرفاً ارائه خدمات احصاء شده در ماده واحده فوق در حیطه اختیارات و وظایف حسابداران رسمی است و سایر خدمات حرفه‌ای پیش‌بینی شده در بند "ت" ماده یک اساسنامه جامعه را سایر اشخاص (غیر عضو) می‌توانند انجام دهند.	
۱۶	آیا گزارش های صادره توسط شرکای موسسات حسابرسی، مستقل از موسسه متبوع (در سربرگ شخصی شریک) دارای اعتبار است؟	صدور گزارش حسابرسی توسط شرکای موسسات حسابرسی بطور مستقل از موسسه متبوع (در سربرگ شخصی شریک) از موارد تخلف از مقررات جامعه است ولی گزارش های صادره دارای اعتبار است.	
۱۷	منظور از سرمایه مطرح شده در ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت سرمایه ثبت شده است یا پرداخت شده؟	در موارد مختلف اصلاحیه قانون تجارت که موضوع سرمایه مطرح شده، منظور سرمایه ثبت شده بوده و موارد خاص که در نظر قانون‌گذار سرمایه پرداخت شده باشد به صراحت در قانون ذکر شده است. بنابراین منظور از سرمایه ذکر شده در ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون، سرمایه ثبت شده می‌باشد.	
۱۸	نوع شخصیت بازرس در شرکتهای سهامی بر اساس قانون تجارت به چه صورت است و آیا می‌توان شخص حقوقی را به عنوان بازرس انتخاب نمود؟	طبق مفاد مواد ۱۴۴ و ۱۴۶ اصلاحیه قانون تجارت انتخاب بازرس اصلی و علی‌البدل توسط مجمع عمومی صاحبان سهام برای هر سال الزامی شده است. با توجه به مفاد ماده ۱۴۷ همین قانون به طور ضمنی مستفاد می‌شود که بازرسان می‌باید از بین اشخاص حقیقی انتخاب شوند. لیکن در قانون تشکیل جامعه، که قانون خاص و موخر بر اصلاحیه قانون تجارت می‌باشد وظیفه حسابرس و بازرس قانونی شرکت‌های مختلف را به عهده حسابداران رسمی (اشخاص حقیقی) گذاشته و در تبصره ۳ قانون فوق‌الذکر برای انجام حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت های مزبور اجازه تشکیل موسسات حسابرسی (اشخاص حقوقی) را داده است. با توجه به موارد فوق، اشخاص حقوقی عضو جامعه مجاز به پذیرش وظیفه بازرس قانونی در شرکت‌های سهامی هستند. ضمن اینکه در ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی، اشخاص حقوقی احصاء شده در بندهای "الف" تا "ز" ماده مزبور مکلف شده اند بازرس قانونی خود را از میان موسسات حسابرسی انتخاب نمایند.	

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۱۹	حق حضور و پاداش دریافتی متعلق به شخص حقوقی است یا شخص معرفی شده به نمایندگی حقیقی؟	-در ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت، پاداش و حق حضور در جلسات صرفاً برای اعضای هیئت مدیره پیش‌بینی شده است. از سوی دیگر طبق ماده ۱۱۰ قانون مزبور، شخص حقوقی که به سمت عضو هیئت‌مدیره انتخاب می‌شود موظف است یک نفر را به نمایندگی خود به شرکت معرفی نماید. رابطه بین شخص حقوقی عضو هیئت مدیره و نماینده وی که به شرکت سرمایه‌پذیر معرفی می‌شود. رابطه مباحثرتی است و لذا حق‌الزحمه نماینده مزبور بر اساس توافق با شخص حقوقی ذیربط صورت می‌گیرد. بنابراین پاداش و حق حضور پرداختی توسط شرکت سرمایه‌پذیر متعلق به شخص حقوقی عضو هیئت‌مدیره (شرکت سرمایه‌گذار) می‌باشد؟	
۲۰	آیا پرداخت پاداش و حق حضور به شخص حقیقی (نماینده شخص حقوقی) مجاز می‌باشد؟	-پرداخت پاداش و حق حضور مربوط به اشخاص حقوقی (عضو هیئت‌مدیره) به سایرین از جمله نماینده معرفی شده توسط وی، باید بر اساس مجوز کتبی (صاحبان امضای مجاز شرکت سرمایه‌گذار) صورت گیرد؟	
۲۱	آیا پاداش مربوط به عضو حقوقی هیئت‌مدیره باید جزو ارقام درآمد شرکت سرمایه‌پذیر منظور گردد؟	-پاداش دریافتی بخشی از درآمدهای شرکت سرمایه‌گذار تلقی می‌گردد؟	
۲۲	در صورت عدم رعایت مقررات فوق، نحو برخورد حسابرس و بازرس چگونه خواهد بود؟	-عدم رعایت مقررات فوق باید طبق "دستورالعمل تهیه و ارائه گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی" در بخش "گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی" به نحو مقتضی منعکس گردد؟	

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۳ لغایت ۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۲۳	آیا تأدیه سرمایه تعهدی توسط سهامداران و انعکاس حسابداری رویداد مالی مزبور، مستلزم انجام تشریفات قانونی مربوط در اداره ثبت شرکت‌ها (روزنامه رسمی) است؟	طبق شواهد و نمونه‌های موجود، هرچند در حال حاضر پرداخت سرمایه تعهدی در اداره ثبت شرکت‌ها ثبت و در روزنامه رسمی آگهی می‌شود، لیکن لایحه اصلاحی مصوب سال ۱۳۴۷ قانون تجارت، فاقد حکم یا شروطی دائر بر لزوم ثبت پرداخت حصه سرمایه تعهدی صاحبان سهام در اداره مزبور است. از این رو، عدم ثبت رویداد فوق در اداره ثبت شرکت‌ها و آگهی آن در روزنامه رسمی به هر دلیل، مانع از ثبت حسابداری رویداد فوق‌الذکر به عنوان تأدیه سرمایه تعهدی صاحبان سهام نخواهد بود.	۱۳۹۲/۱۱/۱۳
۲۴	در شرکت‌هایی که فاقد واحدی تحت عنوان "صندوق" هستند، نحوه توزیع و نگهداری سهام وثیقه اعضای هیئت مدیره (موضوع ماده ۱۱۵ اصلاحیه قانون تجارت)، چگونه است؟	صندوق نمادی از جایگاه حفاظت شده است و می‌تواند صندوق بانک و یا هر محل محفوظ دیگری برای نگهداری اوراق سهام باشد، لذا نگهداری اوراق سهام (از جمله سهام وثیقه) الزاماً مترادف با وجود واحد صندوق به معنای تشکیلاتی آن نیست.	۱۳۹۲/۱۲/۱۱
۲۵	در راستای آیین‌نامه اجرایی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور، آیا شرکت‌های بازرگانی مشمول استفاده از امتیاز تجدید ارزیابی داراییهای پیش‌بینی شده در قانون فوق می‌باشند؟	در ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی... منظور از اصطلاح "بنگاه اقتصادی"، کلیه شرکت‌ها اعم از تولیدی و خدماتی و یا بازرگانی می‌باشد و برای استثنا، صراحت قانونی لازم است، لذا کلیه شرکت‌های بازرگانی نیز واجد شرایط قانونی مورد نظر آیین‌نامه می‌باشند.	۱۳۹۲/۱۲/۱۱
۲۶	با توجه به مصوبه سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر عضویت عضو غیر موظف هیئت مدیره در کمیته‌های حسابرسی شرکت‌ها، شمول ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت در خصوص پرداخت حق حضور در جلسات کمیته حسابرسی به عضو مذکور، چگونه است؟	بر اساس قسمت اخیر ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت، چنانچه عضویت در کمیته‌های حسابرسی به تبع سمت آنان در هیئت مدیره باشد، مشمول ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت می‌باشد.	۱۳۹۳/۴/۱

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات

از تاریخ ۱۳/۱۱/۱۳۹۲ لغایت ۱۶/۱/۱۳۹۴

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۲۷	آیا پذیرش سیمت متولی در صندوق‌های سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان، توسط مؤسسات حسابرسي عضو جامعه حسابداران رسمي ايران، جايز است؟	با توجه به مفاد مواد ۱۷، ۴۳ و ۴۷ اساسنامه صندوق سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان و تداخل وظایف نظارتی و وظایف اجرایی پیش‌بینی شده برای متولی طبق مفاد مواد مذکور، پذیرش سیمت متولی در صندوق‌های مذکور توسط مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمي ايران، اصولی نیست.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۲۸	آیا حکم ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت، نسبت به اشخاص حقوقی عضو هیئت مدیره دو شرکت با معاملات رقابتی که نمایندگان حقیقی جداگانه‌ای در هر یک از شرکت‌های فوق معرفی نموده‌اند، تسری دارد؟	با توجه به مفاد ماده ۱۱۰ اصلاحیه قانون تجارت، نمایندگان اشخاص حقوقی مشمول همان شرایط و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و جزایی عضو هیئت مدیره بوده و از این رو، مشمول ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت نیز می‌گردند.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۲۹	آیا چنانچه اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل دو شرکت با معاملات رقابتی، در شرکت رقیب صرفاً سهامدار یا کارمند (نه در سطح مدیران ارشد) باشند، مشمول حکم ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت خواهند بود؟	با توجه به مفاد ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت، چنانچه مدیران و مدیرعامل شرکت، سهامدار یا کارمند شرکت دیگری نیز باشند، نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد، انجام دهند، لیکن فعالیت شرکت‌هایی که اشخاص مذکور سهامدار و یا کارمند آن باشند، مشمول مفاد ماده فوق نمی‌باشد.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۰	ارائه خدمات حسابرسي عملیاتی در قالب کدام یک از انواع خدمات موضوع مفاد اساسنامه مؤسسات حسابرسي قرار می‌گیرد؟	خدمات حسابرسي عملیاتی در ردیف خدمات بند ۵-۶ ماده ۶ اساسنامه نمونه مؤسسات حسابرسي عضو جامعه حسابداران رسمي ايران قرار می‌گیرد.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۱	آیا پرداخت مخارج مسافرت و اقامت عضو هیئت مدیره و یا در اختیار گذاردن خودرو شرکت به نامبرده، از مصادیق معاملات موضوع ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ محسوب می‌گردد؟	با توجه به تعریف معاملات تجاری طبق مفاد ماده ۲ قانون تجارت، پرداخت مخارج مسافرت و اقامت عضو هیئت مدیره و همچنین استفاده از خودروی شرکت توسط عضو هیئت مدیره، معامله تلقی نمی‌شود.	۱۳۹۳/۷/۱۶

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۳ لغایت ۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۳۲	آیا پذیرش سمت رئیس کمیته حسابرسی در شرکتی که شرط آن عضویت در هیئت مدیره نیز باشد، جایز است؟	با توجه به مفاد بند "ث" ماده (۱) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، حسابداران رسمی شاغل عضو جامعه حسابداران رسمی ایران نمی‌توانند عنوان عضو هیئت مدیره و رئیس کمیته حسابرسی در شرکت‌ها را بپذیرند.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۳	آیا حضور حسابداران رسمی شاغل به عنوان نماینده سهامداران حقوقی در مجامع شرکت‌ها و یا عضویت آنان در هیئت رئیسه مجامع مزبور، در شرایطی که همزمان حسابرس و بازرس قانونی شرکت یا شرکت‌های مرتبط با سهامداران فوق باشند، جایز است؟	نظر به اینکه طبق آیین رفتار حرفه‌ای، حسابدار رسمی شاغل باید از پذیرش و انجام فعالیت‌هایی که ممکن است به استقلال حرفه‌ای وی لطمه وارد کند خودداری نماید، لذا به دلیل امکان وجود عدم رعایت استقلال و بی‌طرفی حسابرس، حسابدار رسمی شاغل باید از پذیرش سمت‌های مطروحه، خودداری کند.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۴	آیا دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز از مراجع ذی‌ربط که بر اساس مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی و اداری و تشکیلاتی مصوب هیئت امنای خود که حسب مورد به تأیید وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و آموزش پزشکی می‌رسد، اداره می‌شوند، مشمول مقررات قانون ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد می‌باشند؟	با توجه به مفاد ماده ۲ قانون ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد، دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی، مشمول قانون مزبور می‌باشند.	۱۳۹۳/۱۱/۵
۳۵	آیا زوج بودن تعداد اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی، برخلاف مفاد اصلاحیه قانون تجارت است؟	به استثنای این مطلب که تعداد اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی عمومی نباید از ۵ نفر کمتر باشد، در سایر شرکت‌ها، زوج بودن تعداد اعضای هیئت مدیره، برخلاف مفاد اصلاحیه قانون تجارت نبوده و تصمیمات هیئت مدیره طبق مفاد اساسنامه صورت می‌گیرد.	۱۳۹۳/۱۱/۵

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات

از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۳ لغایت ۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۳۶	آیا انتقال بخشی از حق تقدم‌های استفاده نشده توسط سهامداران به ارزش اسمی به هیئت مدیره و کارکنان شرکت، مطابق مفاد اصلاحیه قانون تجارت است؟	در صورتی که مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام، در ارتباط با افزایش سرمایه و استفاده از حق تقدم سهام با حضور صد در صد صاحبان سهام تشکیل شده باشد و تمامی سهامداران، اختیار انتقال حق تقدم سهام خود را به ارزش اسمی به هیئت مدیره واگذار نموده باشند، مغایر با مفاد اصلاحیه قانون تجارت نیست.	۱۳۹۳/۱۲/۳
۳۷	آیا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه، در راستای انجام وظایف حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی خود، مکلفند مفاد ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور را در خصوص گزارش موارد سوء جریانات شناسایی به آن سازمان، رعایت نمایند.	در صورتی که شرکت یا سازمانی مشمول بند "الف" ماده (۲) قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور باشد، مشمول مفاد ماده (۱۲) قانون مزبور نیز بوده و اگر بازرسی شرکت یا سازمان مزبور در جریان رسیدگی خود به سوء جریانی برخورد کند، باید موضوع را به بازرسی کل کشور گزارش نماید.	۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۳۸	آیا پذیرش سمت حسابرس مستقل در شرکت‌های در حال تصفیه توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، منوط به پذیرش سمت ناظر در شرکت‌های در حال تصفیه نیست	طبق مفاد بند ۹۵ جدول تخلفات و تنبیه‌های انضباطی موضوع ماده ۱۹ آیین نامه اجرایی هیئت انتظامی موضوع ماده ۴۱ اساسنامه جامعه، مربوط به پذیرش سمت بازرس قانونی در شرکت‌های سهامی بوده و مربوط به پذیرش سمت ناظر در شرکت‌های در حال تصفیه نیست.	۱۳۹۴/۸/۵
۳۹	آیا درخصوص کاهش اجباری سرمایه طبق مفاد ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت، ارائه گزارش توجیهی هیئت مدیره و اظهارنظر بازرس قانونی درباره آن، ضروری است؟	در شرایطی که کاهش اجباری سرمایه در اجرای ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت صورت می‌گیرد، نیاز به گزارش هیئت مدیره و اظهارنظر بازرس در خصوص توجیه کاهش سرمایه نیست.	۱۳۹۴/۸/۵
۴۰	آیا در شرایطی که صورتهای مالی واحد تجاری به تایید هیئت مدیره نرسیده است، صدور گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی درباره آن امکان پذیر است؟	طبق نظر کارگروه فنی و استانداردها که در جلسه شماره ۱۳۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ ارائه گردیده است: الف. باتوجه به بخش ۷۰۰ استانداردهای حسابرسی، صدور گزارش حسابرس مستقل منوط به دریافت صورتهای مالی تایید شده توسط هیئت مدیره می‌باشد. بنابراین در صورت عدم تایید صورتهای مالی توسط هیئت مدیره، صدور گزارش حسابرس مستقل در این خصوص امکان پذیر نیست. ب. باتوجه به مفاد اصلاحیه قانون تجارت، به ویژه مفاد ماده ۱۵۱، بازرس قانونی وظیفه دارد گزارش خود را در موعد مقرر اساسنامه به مجمع عمومی	۱۳۹۴/۸/۵

	صاحبان سهام و در صورت لزوم به مراجع پیش‌بینی شده در قانون مزبور ارائه نماید.		
۴۱	آیا قبول سمت بازرس توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، برای انجام وظایف بازرس قانونی کافی بوده و عدم انجام تکالیف مقرر در ماده ۱۰۶ اصلاحیه قانون تجارت از سوی شرکت، مانع انجام تکالیف بازرس قانونی نمی‌باشد	۱۳۹۵/۰۴/۱۲	قبول سمت بازرس توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، برای انجام وظایف بازرس قانونی کافی بوده و عدم انجام تکالیف مقرر در ماده ۱۰۶ اصلاحیه قانون تجارت از سوی شرکت، مانع انجام تکالیف بازرس قانونی نمی‌باشد.
۴۲	آیا موضوع ادغام موسسات و شرکت‌ها، در قانون تجارت ایران پیش‌بینی گردیده است؟	۱۳۹۵/۰۴/۱۲	علیرغم آنکه موضوع ادغام در قانون تجارت ایران مسکوت مانده، لیکن در قوانین دیگری نظیر ماده ۱۱۱ قانون مالیات‌های مستقیم و در قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، موضوع مورد توجه مراجع ذیصلاح قرار گرفته است. به علاوه با عنایت به رویه اداره ثبت شرکت‌ها، در ثبت آگهی ادغام شرکت‌ها، عملاً موضوع ادغام از سوی اداره ثبت شرکت‌ها نیز پذیرفته شده تلقی می‌شود.
۴۳	آیا قوانین جدید عطف به‌ماسبق می‌شود؟	۱۳۹۵/۰۴/۱۲	قانون به طور کلی عطف به ماسبق نمی‌شود، اما اگر در متن قانون تاریخ اجرای آن به عقب برده شده باشد، در این صورت عطف به ماسبق منطبق با قانون است.
۴۴	آیا خدمات درخواستی مطروحه در بخشنامه شماره ۵۳۴/۹۰۵۳ مورخ ۱۳۸۳/۰۸/۲۶ مدیرکل درآمد حق بیمه سازمان تامین اجتماعی، با انواع خدمات مندرج در موضوع فعالیت اساسنامه موسسات حسابرسی عضو جامعه، مطابقت دارد؟	۱۳۹۵/۰۵/۲۴	کلیه خدمات قابل ارائه در چارچوب موضوع اساسنامه موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران با موضوع قراردادهای مطروحه در بخشنامه مزبور از قبیل حسابرسی و دیگر خدمات مرتبط با آن شامل حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و عملیاتی، بازرسی دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت‌های مالی، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم‌های مالی اعم از

۱۳۹۵/۰۹/۲۱	دستی یا مکانیزه، خدمات حسابداری و سایر خدمات مرتبط با امور مالی و حسابداری، مطابقت دارد. "به موجب ماده ۲۷۶ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی تا ۱۳۹۴/۴/۳۱ به مراجع مذکور در آن ماده بایستی تخلفات صورت گرفته را گزارش کنند بنابراین در سال ۱۳۹۵ اگر یکی از مصادیق جرائم موضوع ماده ۲۷۴ صورت گرفته باشد، بایستی گزارش گردد. لازم به توضیح است که بخشی از تکالیف مزبور در قانون ارتقا سلامت نظام اداری و مقابله با فساد نیز پیش بینی شده است."	آیا حسابداران رسمی در راستای انجام وظایف حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود مکلفند موارد عدم رعایت و تخلفات قانونی مندرج در ماده ۲۷۴ قانون مالیاتهای مستقیم، را گزارش نمایند ؟	۴۵
------------	---	--	----

در ارتباط با مفاد تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران

پرسش ۱: آیا عضویت هم‌زمان اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" در "شرکت‌های فرعی"، از جمله موارد "تصدی در بیش از یک شرکت" می‌باشد؟ و در صورتی که اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" بابت تصدی "سمت هیئت مدیره شرکت‌های فرعی" هیچ‌گونه وجهی دریافت ننمایند، آیا مشمول مفاد مصوبه مزبور می‌باشند؟ ضمناً با توجه به اینکه در مصوبه مزبور عنوان گردیده: "بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی"، آیا منظور درصد مشخصی از سرمایه (به طور مثال بیش از ۵۰٪) بوده و یا "هر درصدی از سهام"، مشمول این مصوبه خواهد بود؟ چنانچه "مالکیت سرمایه دولت، نهادها یا مؤسسات عمومی غیردولتی در شرکت‌ها" به طور غیرمستقیم باشد، آیا "شرکت‌های سرمایه‌پذیر" مشمول مفاد مصوبه مذکور می‌باشند؟

پاسخ: عضویت هم‌زمان اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" در "شرکت‌های فرعی" که تمام یا بخشی از سرمایه آنها متعلق به دولت، نهادها و یا مؤسسات عمومی غیردولتی می‌باشد، فارغ از دریافت یا عدم دریافت حق حضور و هرگونه وجوه دیگر و همچنین بدون در نظر گرفتن میزان سرمایه و مالکیت، مشمول مفاد تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت می‌باشد.

پرسش ۲: از آنجایی که دستیابی به اطلاعات مربوط به اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل کلیه شرکت‌های مشمول مصوبه مذکور، به سهولت امکان‌پذیر نبوده و به ویژه اطلاعات مرتبط با "حق حضور در جلسات و پاداش" نیز در بخش عمده موارد، افشاء نمی‌شود و با توجه به اینکه بازرس قانونی فاقد امکانات لازم برای راستی‌آزمایی اطلاعات ارائه شده در مورد تصدی و یا عدم تصدی اعضای هیئت مدیره شرکت موضوع گزارش بازرس در سایر شرکت‌ها است، وظیفه و نحوه برخورد حسابرس و بازرس در این خصوص چگونه می‌باشد؟

پاسخ: حسابرس و بازرس قانونی در خصوص کنترل رعایت تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مکلفند، کلیه رسیدگی‌های لازم را طبق استانداردهای حسابرسی به عمل آورده و نسبت به اخذ تأییدیه مدیران که به امضای کلیه اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت رسیده و مبین رعایت مفاد تبصره فوق‌الذکر باشد، اقدام نمایند.